

Впровадження відкритого банкінгу в Україні: новий етап цифрової трансформації платіжного ринку

1 серпня 2025 року набув чинності ряд нормативно-правових актів, якими **Національний Банк України** (НБУ) запровадив регулювання відкритого банкінгу в Україні, суттєво покращивши законодавче середовище для новітніх фінтех-послуг в Україні і тим самим зробивши ще один важливий крок у гармонізації українського законодавства з європейською платіжною **Директивою PSD2** (EU Directive 2015/2366).

Акти НБУ щодо відкритого банкінгу

- Положення про відкритий банкінг (Постанова №80 від 25 липня 2025 року)
- Положення про порядок здійснення авторизації діяльності надавачів нефінансових платіжних послуг (Постанова №81 від 25 липня 2025 року)
- Положення про використання електронних довірчих послуг під час отримання надавачами платіжних послуг доступу до рахунків користувачів платіжних послуг (Постанова №82 від 25 липня 2025 року)

У поєднанні з нормами Закону України “**Про платіжні послуги**”, нові правила створюють єдиний нормативний фундамент для роботи відкритого банкінгу в Україні. Відтепер у законодавстві закріплено прозору та технологічно стандартизовану модель доступу до рахунків, підсилену вимогами до авторизації, автентифікації, відповідальності та технічної сумісності.

Що означає нове регулювання на практиці для банків, фінтех-компаній і користувачів? Розгляньмо основні елементи запропонованої НБУ моделі відкритого банкінгу, етапи впровадження та вимоги до учасників.

01 Що передбачає відкритий банкінг?

Відкритий банкінг – це регульована модель взаємодії, яка забезпечує безпечний і контрольований обмін інформацією між банками та іншими надавачами платіжних послуг (“НПП”) через стандартизовані інтерфейси (“API”) **на підставі згоди користувача**.

В основі відкритого банкінгу закладено один основний принцип – обов’язковий API для всіх банків, що відкриває фінтех-компаніям доступ до банківських рахунків клієнтів, суттєво спрощує співпрацю з банками та дозволяє запускати нові послуги.

02 Хто є учасниками відкритого банкінгу?

Надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунків

Банки або небанківські платіжні установи

Сторонні надавачі платіжних послуг (фінтех-компанії)

Надавачі платіжних послуг з ініціювання платіжної операції та надавачі послуг з надання відомостей з рахунків (“Сторонній НПП”)

Користувачі

Фізичні та юридичні особи, які надають згоду на доступ до своїх рахунків

Технологічні оператори

Компанії, які технічно забезпечують взаємодію у межах відкритого банкінгу

03 Які послуги передбачає відкритий банкінг?

Ініціювання платіжної операції

Передача платіжної інструкції від користувача (платника) до банку чи іншого НПП з обслуговування рахунку

- Надається після отримання згоди користувача
- Ініціюється разова платіжна операція з рахунку користувача
- Передача платіжної інструкції здійснюється **через спеціалізовані інтерфейси**, встановлені в межах відкритого банкінгу

Надання відомостей з рахунків

Отримання НПП доступу до інформації щодо рахунків користувача, у тому числі залишку коштів, історії операцій та інших відомостей, обсяг яких визначається згодою

- Послуга надається виключно **на підставі активної згоди користувача**, яка дійсна до 180 днів
- НПП отримує доступ до рахунків користувача у режимі реального часу

04 Обов'язковість згоди Клієнта як центральний елемент відкритого банкінгу

- ! Надання послуг відкритого банкінгу допускається лише за наявності попередньо наданої згоди користувача.

Спосіб

Згода надається безпосередньо НПП з обслуговування рахунку на строк не більше 180 днів

Зміст

Згода користувача повинна чітко визначати:

- Конкретного Стороннього НПП, якому надається доступ;
- Конкретний рахунок, до якого надається доступ;
- Конкретний тип послуги;
- Обсяг інформації;
- Строк дії згоди (якщо строк не визначено – вона діє до відкликання).

Форма

Згода надається в електронному вигляді з використанням засобів посиленої автентифікації.

Фіксація згоди здійснюється в інформаційній системі банку, включаючи:

- дату й час отримання;
- ідентифікатори користувача;
- спосіб автентифікації;
- ідентифікатор Стороннього НПП.

Відкликання

Користувач має право в будь-який момент відкликати згоду:

- або через НПП з обслуговування рахунку; або
- через Стороннього НПП, на користь якого була надана згода.

Після відкликання згоди доступ Стороннього надавача негайно блокується.

05 Реєстрація та авторизація учасників відкритого банкінгу

Вимоги до Сторонніх НПП

- 1 Авторизація в НБУ та включення до Реєстру Платіжної Інфраструктури
- 2 Наявні інформаційні системи для взаємодії через API
- 3 Чинний кваліфікований сертифікат відкритого банкінгу
- 4 Страхування відповідальності (для небанківських установ)

06 Функції та обов'язки учасників відкритого банкінгу

Функції та обов'язки учасників відкритого банкінгу

	Обов'язки	Заборони
Банки та інші НПП з обслуговування рахунків	▪ Забезпечити постійний доступ до рахунків через базові інтерфейси; ▪ Включити умови доступу до рахунку Сторонніх НПП у договір з користувачем; ▪ Перевіряти авторизацію сторонніх НПП через сертифікати та Реєстр; ▪ Отримати активну згоду користувача та дозвіл на розкриття таємниці; ▪ Забезпечити безпечний обмін даними через спеціалізовані інтерфейси; ▪ Вести логування, моніторинг, реагувати на несанкціоновані дії; ▪ Зберігати всі згоди користувача щонайменше 5 років.	▪ Передавати Стороннім НПП інформацію, не пов'язану з послугами; ▪ Надавати доступ без авторизації або без згоди користувача; ▪ Змінювати реквізити платіжної інструкції від Стороннього НПП.
Сторонні НПП	▪ Ідентифікувати себе під час кожного запиту до банку; ▪ Надавати користувачу нефінансові платіжні послуги тільки за наявності доступу; ▪ Зберігати згоди і інформацію не менше 5 років.	▪ Отримувати кошти у зв'язку із платіжною операцією; ▪ Зберігати вразливі платіжні дані користувача; ▪ Змінювати суму або інші параметри платіжної інструкції; ▪ Запитувати інформацію, не пов'язану з послугою.

07 Відповідальність надавачів платіжних послуг

Банк або інший НПП з обслуговування рахунку несуть відповідальність за:

- Надання доступу без чинної згоди користувача;
- Розкриття банківської / комерційної / платіжної таємниці без дозволу користувача або понад узгоджений обсяг;
- Невиконання або неналежне виконання платіжної операції, ініційованої через Стороннього НПП.

Сторонні НПП несуть відповідальність за:

- Надання послуг без авторизації;
- Порушення умов договору з користувачем;
- Збитки внаслідок невиконання або неналежного виконання платіжної операції.

08 План запровадження відкритого банкінгу

Набрання чинності нормативних актів НБУ щодо відкритого банкінгу

1 серпня 2025

До 1 січня 2026 року

До 1 серпня 2026 року

Період перехідного режиму, протягом якого не будуть застосовуватись **санкції** за недотримання окремих технічних вимог (зокрема щодо реалізації спеціалізованих інтерфейсів)

Банки та інші надавачі платіжних послуг повинні привести свою діяльність у відповідність до нового регулювання НБУ, зокрема забезпечити доступ до API

Запровадження відкритого банкінгу відкриває нові можливості для **інноваційних фінансових продуктів**, дозволяє **підвищити конкуренцію** на ринку платіжних послуг та розширити спектр зручних сервісів для користувачів.

По більш детальну інформацію щодо умов та вимог до відкритого банкінгу в Україні Ви можете звертатися до:

Ілля Мучник

Партнер, керівник практики банківського, фінансового права та ринків капіталу, Україна, керівник FinTech напрямку Kinstellar
+380 44 490 9575
illya.muchnyk@kinstellar.com

Олександра Полякова

Керуюча юристка
+380 44 490 9575
oleksandra.poliakova@kinstellar.com

Захар Оприсько

Молодший юрист
+380 44 490 9563
zakhar.oprysko@kinstellar.com

Вищезазначене не є юридичною консультацією і не створює відносин "юрист-клієнт" між Kinstellar та будь-яким одержувачем. Цей матеріал призначений виключно для маркетингових цілей. Він не може бути переданий будь-якій іншій особі або опублікований у будь-який спосіб без нашої згоди. Ми не несемо відповідальності за зміст цього документу, однак він може бути використаний будь-яким одержувачем.